

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Advokat god man mot sin vilja

Publicerad

13 OCT 2023

En advokat förvägras rätten att slippa vara god man enligt samäganderättslagen. Detta trots hans argument att han inte fått något förskott och att han därmed enligt de advokatetiska reglerna har rätt att frånträda sitt uppdrag. Men hovrätten anser att enbart att försäljningen av fastigheten riskerar att inte täcka hans arvode och kostnader inte räcker för entledigande.

Tingsrätten förordnade den 24 november 2022, enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt (samäganderättslagen), att advokaten med verksamhet i Södertälje som god man skulle ombesörja auktionen, fördela köpeskillingen och utfärda köpebrev avseende en fastighet i Nykvarns kommun.

Advokaten ansökte om att bli entledigad från sitt uppdrag som god man och anförde att han, trots påminnelser, inte erhållit det förskott som han har rätt att fordra på grund av sitt uppdrag. Ena parten har uppgivit att hen inte kommer att betala och den andra parten har inte hörts av.

Enligt uppgift överstiger skulderna för fastigheten det fastställda lägsta priset och därmed saknas garanti för att hans kostnader täcks, även vid en försäljning. Enligt de advokatetiska reglerna (regel 3.6 punkten 5) har han därmed rätt att frånträda uppdraget.

Södertälje tingsrätt konstaterade kort att enligt 16 § samäganderättslagen kan inte någon förordnas till god man utan att han eller hon har samtyckt till det. Vidare följer av bestämmelsen att den som förordnats till god man måste visa skälig orsak för att få frånträda sitt uppdrag. Befarande svårigheter att få betalt har i praxis inte ansetts som en sådan skälig orsak att få frånträda sitt uppdrag (se RH 2008:45). Advokatens begäran lämnades därmed utan bifall.

Advokaten överklagade till Svea hovrätt som först konstaterade att Advokatsamfundets vägledande regler om god advokatsed utgör handlingsdirigerande normer som exempelvis kan beaktas vid bedömningen av vad som utgör god advokatsed enligt 8 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken (se t.ex. NJA 2003 s. 403).

Reglerna ger dock inte en advokat som förordnats av rätten som god man enligt samäganderättslagen någon rätt att frånträda sitt uppdrag. Enligt hovrätten kan de vägledande reglerna inte heller ges någon självständig betydelse vid bedömningen av vad som utgör skäl原因 för entledigande enligt samäganderättslagen.

Uppdraget som god man enligt samäganderättslagen är i grunden ett sysslomannauppdrag (se 14 § samäganderättslagen). Bedömningen av vad som utgör skäl原因 enligt 16 § samäganderättslagen bör därför ske enligt sysslomannarättsliga principer, efter en relativt fri prövning med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet (jfr NJA 2019 s. 991 p. 11). Skäl för entledigande kan exempelvis vara problem av personlig karaktär såsom sjukdom, arbetsbelastning eller ålderdom. Även motsättningar som har uppkommit i förhållande till en eller flera delägare bör under vissa omständigheter kunna utgöra skäl för entledigande. Att den gode mannen förutser svårigheter att få betalt för sitt arbete och sina kostnader på grund av den samägda egendomens ringa värde har däremot i praxis inte ansetts utgöra skäl原因 för entledigande (RH 2008:45).

En god man enligt samäganderättslagen har rätt till skäl原因 arvode och ersättning för kostnader som denne rätteligen har lagt ner på ärendet (14 § samäganderättslagen och 18 kap. 5 § handelsbalken). Utgångspunkten måste enligt hovrätten vara att ersättningen ska betalas efter att uppdraget fullföljts och att den gode mannen inte har rätt att begära förskottsbetalning eller få betalt för arbete som utförts innan uppdraget är slutfört. Den gode mannen har dock möjlighet att ställa upp vissa villkor för sitt samtycke att förordnas. Delägarna kan också träffa överenskommelser med den gode mannen, till exempel om betalning av arvodet (RH 2008:45). Under sådana förhållanden skulle en underlåtenhet att betala ett förskott kunna utgöra skäl原因 att frånträda uppdraget (jfr NJA 2019 s. 991)

Det har inte framkommit att parterna avtalat om förskottsbetalning eller att advokaten av annat skäl skulle ha rätt till förskottsbetalning. Enbart det förhållandet att det finns en risk att

försäljningen av fastigheten inte kommer att täcka hans arvode och kostnader är inte tillräckligt för att han ska entledigas från uppdraget.

I sammanhanget nämnde hovrätten även att advokaten får en fordran på delägarna vilka, om inget annat är avtalat, svarar solidariskt för ersättningen till den gode mannen för den händelse att försäljningspriset på fastigheten inte skulle täcka hans ersättningsanspråk (NJA 2011 s. 399 p. 9). Sammantaget föreligger det inte sådan skäl原因 som krävs för entledigande. Hans överklagande skulle därför avslås.

Högsta domstolen har nu beslutat att inte pröva målet.

Mikael Kindbom

Instans: Högsta domstolen

Rättsområden: [Övrig fastighetsjuridik](#), [Övrig familjerätt](#), [Advokat](#), [God man och förvaltare](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter